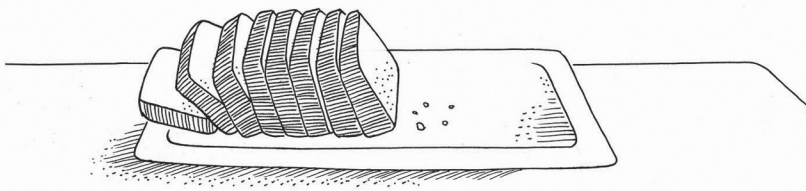
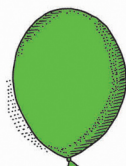
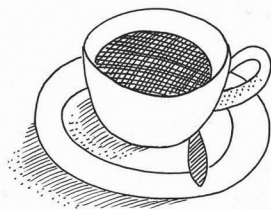

HENDRIK GROEN

Ži a nechaj žit'

Od autora
bestsellera Tajný
denník Hendrika
Groena

Ljndeni

Ži a nechaj žiť

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Hendrik Groen

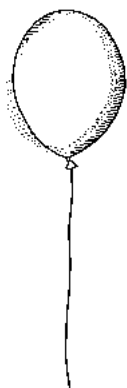
Ži a nechaj žiť – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Ljndeni

Ži a nechaj žiť

HENDRIK GROEN

Ži a
nechaj žit'

Ljndeni

Copyright © 2018 Peter de Sme ten Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam
Published by special arrangement with Meulenhoff Boekerij bv in conjunction with their
duly appointed agent 2 Seas Literary Agency and co-agent Livia Stoia Literary Agency.
Translation © Zoran Oravec, 2019
Cover illustration © Ingrid Bockting, 2018

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-1274-3
ISBN e-knihy 978-80-566-1329-0 (1. zverejnenie, 2019)

„Kšeftujem s papiermi – toaletnými.“

Takto znie otrepaná odpoveď, ktorou už tridsaťdva rokov častujem každého, kto sa ma opýta, z čoho žijem. Presne tak dlho totiž pracujem vo veľkoobchode s toaletnými a hygienickými potrebami. Tridsaťšesť hodín týždenne. Od pondelka do štvrtka, od ôsmej do trištvrtke na šesť vrátane trištvrtrehodinovej obedňajšej prestávky. Dvadsať minút jem chlieb so syrom a jablko, dvadsať minút sa prechádzam priľahlými ulicami okrajovej štvrte mestečka Breukelen, kde firma sídli. V polovici cesty si v snackbare U Barta dám malú maškrtu, jahňaciu krocketku. Bart je už roky mŕtvy. Jedného krásneho dňa dostal infarkt a padol doluznačky na presklený pult medzi vlašský šalát a krocketky. Jediným prítomným zákazníkom bol poľský kamionista. Ten síce okamžite zavolať záchranku, no po holandsky nevedel ani ceknúť. A pani na linke rýchlej pomoci zas ani slovo po poľsky, čo priebeh udalostí veľmi neurýchlilo. Keď o tridsaťpäť minút neskôr dorazila sanitka, Bartovi už nebolo pomoci. Obchod prevzala Bartova žena Trees. Škoda, že sa nevolá Barbara. Názov U Barbary by sa mi rátal ako solídna alternatíva. Vlastne ma trochu mrzí, že na streche je ešte stále veľká ceduľa s nápisom U BARTA. Trees povedala, že tým vzdáva Bartovi hold. Slovo „hold“ k Trees veľmi nepasuje. Vlastne ani k Bartovi.

Päť minút pred skončením prestávky sa znovu usalaším za svoj písací stôl a skontrolujem e-mail s novými objednávkami.

Za stolom oproti mne pracuje Berend. Ten sa sám pasuje za finančnejštraj firmy. Vybavuje účty. O pár metrov ďalej sedí Marieke, riaditeľova sekretárka. Riaditeľ, pán Hertog, má svoju vlastnú kanceláriu so stolom z mahagónového dreva. Počas pracovného stretnutia s novým zákazníkom Hertog nežne pohladí svoj stôl a povie: „Krásny, však? Pravé mahagónové drevo.“ Býval to stôl jeho otca, Hertoga seniora, ktorý sa v kancelárii ešte raz do týždňa ukáže, pretŕčajúc sa so svojím iPhonom s výrazom: „Len pozerajte, ako vedia osemdesiatroční dôchodcovia držať krok s dobou.“

V piatok, keď mávam voľno, hrám golf so svojimi troma najlepšimi priateľmi.

2

Moje meno je Arthur Ophof. Už dvadsaťštyri rokov bývam v usporiadanej štvrti mestečka Purmerend, v radovej zástavbe z osemdesiatych rokov. Dom, v ktorom žijem, bol postavený v období nesmiernej popularity dvorov so zákazom vjazdu.

I moja žena Afra ním bola v tom čase nadšená.

„O pár rokov sa naše deti budú môcť hrať vonku v bezpečí.“

Ibaže k deťom sme sa nedopracovali. Dlhé roky sme sa o ne snažili, ako to len šlo, no márne.

„Akosi to zatažuje náš pohlavný styk,“ povedala Afra pri návšteve manželskej poradne.

Už len z tých dvoch slov sa ma zmocňovala impotencia. Moja žena je jediná mne známa osoba používajúca výraz „pohlavný styk“. Navyše, v pozore sme mali stáť na povel kalendára a teplomera.

„Pravdupovediac, ten pohlavný styk nás len ubíja,“ oznámil som terapeutovi v poradni.

Afra stratila reč.

Terapeut rozvážne prikývol. Jeho prítakávanie bolo najhodnotnejším príspevkom do debaty. Raz som si spočítal, koľko som tomu človeku za každé jeho prikývnutie musel zaplatiť, a vôbec ma to nepotešilo.

Po niekoľkých ďalších rokoch plahočenia vyšlo zo zdravotných prehliadok najavo, že s Afrinými vaječníkmi nebolo čosi v poriadku a že nemohla mať deti.

Hlavný dôvod, prečo sme sa ochotne presťahovali do Purmerendu a rozhodli sa pre bývanie za slušný peniaz v zóne so zákazom vjazdu pod oknami, padol. Niekoľkokrát som navrhol, aby sme sa presťahovali do Breukelenu, kde majú tiež veľmi pekné domčeky a navyše je to o dobrú hodinu bližšie k mojej práci, no Afru som tým nenadchol.

„Miláčik, keď ja som už k Purmerendu tak veľmi priľnula,“ priznala sa mi.

„Priľnula, priľnula, čože je to zas za slovo? Ani ja som predsa k Breukelenu nepriľnul a cestujem tam,“ namietol som.

„A to je práve ten dôvod, pre ktorý sa nemusíme sťahovať do Breukelenu, ale radšej môžeme ostať bývať pekne-krásne tu.“

Sám som si na seba uplietol bič. Nechal som to tak, a preto už dvadsaťtri rokov cestujem štyrikrát do týždňa ráno z Purmerendu do Breukelenu a večer z Breukelenu do Purmerendu.

3

Dobrych priateľov nemám veľa. Vlastne len troch. Stijna, Joosta a Woutera. Poznáme sa od strednej školy. Vždy sme sa delili o dobré i zlé a z času na čas i o dievča.

V posledných rokoch sa delíme hlavne o piatky, keď chodievame v čase i v nečase hrať golf. Stijn minulý týždeň skonštatoval, že sú to vždy „nezvyčajne príjemné piatky“.

„Tvoj opis neznie zvlášť nadšene, Stijneman,“ poznamenal Joost.

Stijn učí nemčinu na strednej škole a ešte stále je, rovnako ako voľakedy, najpoctivejším chlapcom z celej triedy. Vlastne je akýmsi príveskom tohto nášho golfového zoskupenia. Zvykli sme si naňho, pretože bol jeho súčasťou odjakživa. Stijn je skôr priateľ zo zvyku než z presvedčenia.

Rozdiel oproti Joostovi je obrovský. Ten teda určite nie je nijaká poctivka. Je advokátom a obhospodaruje pomerne širokú klientelu špekulantov, daňových podvodníkov a kriminálnikov s bielymi golierikmi. K svojim zákazníkom sa skutočne hodí, lebo je všetkými masťami mazaný.

„Vy ste vlastne jediní, ktorým hovorím pravdu,“ priznal minule. „Teda, najčastejšie. Pri väčšine pracovných stretnutí sa sústredím predovšetkým na to, aby som dokázal pravdu čo najpružnejšie ohnúť, a keď sa mi to nedarí, aby sa mi k nej podarilo aspoň trochu nahnúť.“

„Klameš aj vlastnej žene?“ opýtal sa Stijn.

„Nuž, k nej som zas vždy rýdzo úprimný,“ odpovedal Joost s úškrnom. Stijn sa naňho pozrel mierne podozrievavo.

„To určite.“

Joost je chytrák, ktorý sa neraz prechytračí do problémov, z ktorých sa mu však takmer vždy podarí bez poškrvny vyvliecť.

Ani Wouter, tretí z mojich priateľov, nie je žiaden anjelik, ale všetky svoje kšefty má vždy v tom najlepšom poriadku. Vlastní firmu, ktorá má čosi do činenia s informatikou. Svojho času som sa pokúšal porozumieť tomu, čo vlastne robí, no moju otázku zmietol s konštatovaním, „programujem, tomu ty nerozumieš“. Šanca, že by sa mi to podarilo, je vskutku mizivá. Wouter má peknú ženu, pekný dom a pekné auto, a to v tomto poradí dôležitosti. Vo svojich drahých, na mieru šitých oblekoch vyzerá vždy ako zo škatulky. Nevyhnutnou podmienkou tohto jeho životného štýlu je nezanedbateľný fakt: Wouter je pri peniazoch. Pri kolkých presne, to si necháva pre seba.

Ak sa ho na to niekto opýta, odpoveď znie: „Povedzme, že ich je viac než dost.“

No a ja? Ja som vždy túžil po búrlivom živote vo veľkom štýle, no z takého či onakého dôvodu som sa zo svojho purmerenského dvorčeka so zákazom vjazdu a veľkoobchodu s toaletným papierom v Breukelene nikdy nevytrhol.

„Na život plný vzrušenia si proste príliš lenivý,“ poznamenal minulý týždeň Joost, „alebo príliš mäkký. Alebo jedno i druhé dokopy.“

Rád by som mu bol ako protiargument čosi odvrkol, no narýchlo mi nič nenapadlo. Ani po pár dňoch uvažovania som nič nevymyslel. Áno, som pomerne lenivý. A možno nie hneď mäkkýš, ale predsa len, povedzme, zvlášť opatrný. Trochu ma to zožiera.

4

„O mŕtvych len dobre.“ Tento výraz sa podľa mňa mierne zveličuje. V krátkom čase po sebe umreli Johan Cruijff, David Bowie, Prince a Muhammad Ali, čo viedlo k takmer štyrom blahorečeniam. Dával som dobrý pozor, no v nekonečnej zálahe novinových článkov a televíznych programov, v ktorých velebili zosnulé celebrity, sa mi nepodarilo nájsť jednu jedinú smietku kritiky. Zakaždým sa vynorili nové a nové zástupy samozvaných priateľov, ktorí blahorečili svojich hrdinov a informovali nás, ako ich ešte za života úpenlivo adorovali.

Nebol nik, kto by o Cruijffovi povedal, že okrem toho, že bol fantastický futbalista, bol aj nesmierne tvrdohlavý a samoľúby. Alebo, že Ali bol natoľko hlúpy, že iba pre peniaze boxoval tak dlho, kým sa nepremlátil k parkinsonovi. Ali si mohol radšej pár tých svojich siláckych rečičiek z dní najväčšej slávy ušetriť na dô-

chodok. No odrazu už zo seba nedostal jedinú súvislú vetu. A namieste by nepochybne bola i skromná poznámočka o všetkej tej Bowieho a Princeovej márnivosti.

„Cruijffa prirovnávajú k bohovi, no mne sa to zdá prehnané. Myslím tým: boh je boh a Cruijff je Cruijff.“

Na tejto správe z Twittera som sa dobre pobavil.

Keď umrie slávny svetoobčan, smutný alebo šokovaný som len zriedkakedy, a ani klásť kvety či páliť sviečku na jeho pamiatku by som sa neponáhľal.

I

„Afra, si ty vôbec šťastná?“

Včera, sediac v polohe lotosového kvetu, ma touto otázkou prepadla priateľka z jogy Heleen.

„Ehm... celkom. Myslím si.“

„Myslíš si to či vieš? A čo znamená celkom? Na slušnú dvojku či na priemernú trojku?“

„Bože, Heleen, nemôže to počkať? Akurát sa snažím dosiahnuť zen,“ pokúsila som sa položartom vyklázať z rozhovoru.

Našťastie sa už k tomu nevrátila. Medzičasom sa mi Heleenina otázka uhniezdila v hlave a viac z nej nevyšla. Mám podozrenie, že tejto myšlienke sa už roky vyhýbam. Jej vyslovením sa stala dotiera-vejšou.

Po niekoľkých dňoch premávania sa s chrobákom v hlave som musela úprimne priznať: horko-ťažko si dávam tri mínus. Z času na čas mám aj deň na dvojku, no vyskytne sa i deň na sotva dostatočnú. Možno ani tá tri mínus nie je známkou úprimnosti, pretože jednoducho odmietam svoj život hodnotiť nedostatočnou.

Kedysi to bolo lepšie.

Keď sme sa s Arthurom spoznali, bola som šťastná. A tiež prvých pár rokov v Purmerende bolo nesmierne príjemných. Nemali sme žiadne starosti a veľa sme cestovali. Do Egypta, do Mexika – napríklad.

I keď sme na tých výletoch mali trocha smolu. V Mexiku nás okradli a niekoľko dní sme museli čakať na vybavenie nového pasu. A v Egypte sme ochoreli.

Odvtedy som pri cestovaní mierne paranoidná. A ani po rokoch, čo ma nesmierne rozhorčuje, ma tá paranoja vôbec neopúšťa. Dokonca ani keď mám poisťku na všetko, na čo sa len poistiť dá. Alebo sa poistuje proti niečomu? V každom prípade moja túžba objavovať svet ochabla. Úplne mi stačí bicyklový výlet po Holandsku. Aj Nemecko sa mi páči. Áno, viem, znie to trocha strojene, no je to silnejšie než ja. Už len pri predstave, že by som šla na dovolenku do Afriky či do Číny, ma zalieva pot. Arthur by rád navštívil Japonsko, no ja nemám odvalu. Zrejme je to preto, že leží blízko Severnej Kórey.

Možno sa o mnohé ukracujem, no týždeň v prírode, napríklad v provincii Drenthe či na ostrove Terschelling, považujem za dostatočne krásny. Aby som ostala pri známkach: poctivá dvojka.

Osobne by som svoju päťdesiatku najradšej nechal prejsť bez povšimnutia, no Afra niekoľkokrát naliehala, aby som túto jubilejnú udalosť veľkolepo oslávil.

„To si predsa nemôžeš nechať len tak ujsť,“ povedala.

„Prečo nie?“

„Lebo nie!“

„Proti takému nepriestrelnému argumentu nič nezmôžem.“

„Ašpiruješ na účasť vo *Vtipnejší vybráva*? Aspoň raz by si však mohol myslieť na iných. Sú totiž aj takí, ktorí by ťa aspoň raz radi videli v žiare reflektorov.“

Chcel som jej povedať, že už roky sa podľa možností akejkoľvek žiary a žiarenia stránil, zvlášť toho slnečného, a ak sa mu vyhnúť nedá, natriem sa faktorom päťdesiat. Faktorom, ktorý je proti ľuďom neúčinný.

Afra by to okomentovala: „To sme zasa vtipní, však?“

Nuž, bodaj by sme boli takí vtipní. Ani sa neviem rozpamätať, kedy ma naposledy rozosmiala. Možno vtedy, keď sa na skladacej stoličke prevrátila do nafukovacieho bazénika. To bolo jej najlepšie číslo, zachádzal som sa od smiechu. Najradšej by ma vtedy bola v tom bazéniku utopila.

Nie veru, s jej zmyslom pre humor som trafil vedľa. Vlastne je dosť zvláštne, že som si to počas prvých rokov nášho vzťahu neuviedomil. Nepozornosť pri zoznamovaní býva dôvodom rozpadu väčšiny partnerských vzťahov.

Čo sa týka osláv mojich narodenín: už som sa s ňou zmieril. Usporiadam ju budúci týždeň v našej záhrade. Vlastne, zorganizuje ju Afra.

Ako prvých pozvala susedov. Nie preto, že sú takí milí, ale preto, aby už v zárodku predišla prípadným sťažnostiam na rušenie nočného pokoja. Ďalej pozvala svoje kamarátky z jogy a turistického krúžku, svoju rodinu, dvoch svojich kolegov z práce a ešte pár mojich známych. Na Joosta, Stijna a Woutera „pozabudla“. S nimi sa veľmi neráči. Pozval som ich sám, pri golfe.

Čím viac sa ten deň blíži, tým viac sa mi prieči.

„Keď sa oslava trochu rozbehne, isto sa ti zapáči,“ povzbudzoval ma Joost, „a ak nie, bude po nej skôr, než sa nazdáš.“

6

V diaľničnej zápche do Breukelenu mám na chmúrne myšlienky dostatok priestoru. V poslednom čase sa im poddávam čím ďalej, tým viac. Odkedy Joost poznamenal, že som na búrlivý život vo veľkom štýle lenivý a/alebo mäkký, neviem sa jeho pripomienky zbaviť. Musím priznať, že z plánov, ktoré som mal vo svojej dvadsiatke, sa uskutočnilo len pramálo. Zo sveta som nevidel takmer nič, nezažil som žiadne divoké dobrodružstvá a nepodarilo sa mi ani obklopiť širokým okruhom skvelých a zaujímavých ľudí.

Práve v momente vykročenia do búrlivého života som sa zamiloval do Afry. Bol som zalúbený po uši, dokonca vyše hlavy, a to mi akosi skrížilo plány.

Vravela, že cestovanie miluje. Našu prvú spoločnú dovolenku sme strávili v Egypte. Z desiatich dní sedela Afra päť na záchode. O rok neskôr sme sa vybrali do Mexika, kde jej hneď na druhý deň ukradli na trhu kabelku. Na náhradný pas sme čakali vyše týždňa. Jej láska k ďalekým krajinám tým nadobro vyhasla.

„Načo cestovať na druhý koniec sveta, keď aj tu neďaleko sú krásy, ktoré sme ešte nevideli?“ znel odvtedy jej argument v neprospech dobrodružstiev. A pod neďaleko mala na mysli Benelux, eventuálne Nemecko. Francúzsko bolo tiež veľmi pekné, no ten ich jazyk, všakže...

A tak už dlhé roky chodím v septembri na turistiku do provincie Drenthe, do Luxemburgu alebo do nemeckého Schwarzwaldu.

„Príjemne, mimo dovolenkovej sezóny. Vtedy to máme o čosi lacnejšie a pokojnejšie,“ tvrdí Afra.

Ja by som chcel ísť do Patagónie a Laponska, do Japonska a Číny. No Afra už pri pomyslení, že by mala jesť paličkami, dostáva záchvaty klimaktéria.

Dopravná zápcha je dlhšia ako zvyčajne. Už štvrťhodinu stojím za dodávkou z tradičného rybárskeho mestečka Volendam naloženou rybami. RYBY! KAŽDÉMU ZACHUTILI BY! Volendamčania sú skutoční básnici!

7

V poslednom čase mi čoraz častejšie chodia e-mailom reklamy na stoličkové výtahy, skútre pre seniorov a plienky proti inkontinencii. Podľa toho, ako používam internet, musel akýsi špeciálne naprogramovaný počítač vyhodnotiť, že to so mnou ide poriadne z kopca. Len tak mimochodom, medzi tými e-mailmi pravidelne nachádzam aj výhodné ponuky na poistenie pohrebných nákladov. Zjavne nevedia, že Afra uzatvorila poisťky na všetko, na čo sa len dalo. Takže naše dovolenkové prechádzky lesom v Drenthe máme zabezpečené plným celoročným úrazovým cestovným poistením. Aj keby nás náhodou zavalil trebárs megalitický dolmen.

Jedna Afrina priateľka ohlásila minulý rok krádež mobilného telefónu v kempingu, no nepreplatili jej ho, pretože podľa poisťovacej spoločnosti mala mať vo svojom turistickom stane sejf, do ktorého si svoju Nokiu mala odložiť. Vtedy Afra na chvíľočku uvažovala, že cestovné poistenie zruší, no podľa nej na nás spoza každého rohu číhalo ešte stále príliš veľa možných nešťastí.

„Ako napríklad?“ opýtal som sa jej.

„Tu ho máš, Arthura, s jeho vedeckými dôkazmi. Nie, Arthur, nemám poruke pripravený žiaden vyčerpávajúci zoznam príkladov možných katastrof.“

„Nepotrebujem celý zoznam. Jeden jediný príklad mi postačí.“

„Nuž, nad ozbrojeným útokom si neuvažoval?“

Prikývol som, akoby to bol vhodný príklad, a na to, že na ozbrojené útoky sa cestovné poistenie nevzťahuje, som ju neupozorňoval. Rovnako ako na útok atómovou bombou.

8

Včera som sa zúčastnil na kremácii susedovho otca. Do deväťdesiatky mu chýbal presne jeden týždeň. Bol to veľmi škrobený pohreb. Šiel som kvôli susedovi, nie kvôli zosnulému, toho som vôbec nepoznal. Niekoľkokrát som ho zazrel sedieť v záhrade pod slnečníkom, v rukách roztrasených pánom Parkinsonom držal knihu. Obdivoval som, že vôbec dokáže čítať tie tancujúce písmenká, no neskôr som sa do počul, že tú istú knihu čítal už roky.

Keď človek nesmúti, vníma smútočnú sieň krematória predsa len akosi inak. Vždy ma prekvapuje tá atmosféra tepla, ktorú vedľa vytvorí, to vrúcne, nenútené prijatie a príjemné zariadenie. Človek sa tam hneď cíti ako doma.

Žartujem. Človek túži po veselých afrických pohreboch plných hudby, spevu a tanca hneď pri vstupe. Možno by si radšej vybral patetický nárek a bedákanie arabských pohrebov než to mrazivé ticho, ktorým priemerné holandské krematórium prijíma svojich mŕtvych i živých.

Cintoríny nepýtajú mnoho záujmu, zvlášť, keď je slnečno.

Na poslednej rozlúčke so zosnulým sa zúčastnilo štyridsaťsedem ľudí. Možno prišli len zo slušnosti, aby neostali v hanbe. Množstvo prítomných je výrazne podpriemerné. Vždy počítam, koľko ľudí prišlo na pohreb. Dvestopäťdesiatpäť je rekordné číslo. Koľko ich príde na pohreb mne? Môžem len dúfať, že ich bude viac ako štyridsaťsedem.

Smútočnou sieňou hlaholili Andrea Bocelli a Sarah Brightmanová *Time to Say Goodbye*. Hit číslo jeden v prvej desiatke pohrebných šlágrov.

Medzi nimi sa nachádzajú aj naši speváci: komik Paul de Leeuw, domorodý il cantante Marco Borsato a televízna hlásateľka Claudia de Breijová. Tešilo by ich to? Alebo by mysleli len na autorský honorár? Claudia de Breijová sa stala populárnou vďaka piesni *Smiem sa k tebe prichýliť?*. Je to vlastne čudné, pretože ten, od ktorého chce, aby ju prichýlil, leží predsa v rakve. Britská vojnová diva Vera Lynnová alias The Forces Sweetheart a jej *Kam a prečo?* i „naša“ hviezda päťdesiatych rokov Mieke Telkampová so songom *Čoskoro sa zídeme* z prvej desiatky zmizli. Škoda. Možno si ich dám na svoj vlastný zoznam pohrebných hitov ako prekvapenie. A možno ešte radšej tam pridám *V chodbe stojí kôň* od humoristu Andrého van Duina. Rozhodne v tomto nechcem nasledovať väčšinu.

„Posledné bláznovstvo, ľudkovia, vám ponúka sám zosnulý.“

Ak máme ísť na kremáciu alebo pohreb, dostane Afra väčšinou migrénu. Vôbec mi to neprekáža, lebo na ne chodím aj tak radšej sám. Inak by sme museli, hlavne na pohreboch, celý čas kráčať ruka v ruke a svorne predstierať oporu a útechu.

II

Na Amsterdamskej univerzite som študovala psychológiu. Späťne hodnotím toto obdobie ako najkrajšie roky svojho života. V druhom ročníku som sa na jednej zo študentských osláv spoznala s Arthurom. Bol zábavný a šarmantný. No medzičasom mu z toho veľa neostalo. Hoci z času na čas ma ešte rozosmeje.

Ak mám byť úprimná, musím priznať, že ani ja už nie som najpríťažlivejšia, a nemám na mysli svoj výzor.

„Čas je k tebe ohľaduplný,“ povedal mi Arthur minule. Bolo to veľmi milé, hoci dodal, že to nevymyslel sám, ale Joost, jeden z jeho priateľov, ktorý to hovoríeva vlastnej žene.

Na svoj vek vyzerám rozhodne ešte celkom atraktívne. Je to jedna z mála výhod bezdetnosti. Stáva sa veru aj to, že so mnou muži flirtujú. Sú to síce väčšinou šesťdesiatnici, ale predsa...

Keď som Arthura spoznala, študoval kultúrnu antropológiu. Musel si ju vybrať pre nevednosť názvu, pretože sa mi ho nikdy nepodarilo pristihnúť zaujatého cudzokrajnými kultúrami. Ved' ani nedoštudoval. Po tom, čo mu prvé dva ročníky zabrali takmer päť rokov, sa jeho otec rozhodol, že ho viac nebude financovať, a Arthur musel ísť pracovať. Najprv do opravovne bicyklov do prímestskej časti Amstelveen a neskôr do veľkoobchodu s toaletnými potrebami v Breukelene. Je to kus cesty, no mohol byť rád, že niečo našiel. Už tam pracuje viac než dvadsať rokov a medzičasom sa z neho stal vedúci nákupu a predaja.

Zdá sa mi, že v tom Breukelene je medzi kotúčmi toaletného papiera vo svojom živle. Hoci, keď o tých papierových zázrakoch vtipkujem, jeduje sa.

Dnes, presne pred jedenástimi rokmi, som sa prvýkrát zoznámil s Ester. Pracovala pre dodávateľa automatov na papierové utierky a toaletný papier. Zaskakovala za prepracovaného obchodného zástupcu na maróдке. Namiesto šedivej hlavy s fúzikmi a rednúcimi vlasmi mi do kancelárie vplávala bujará svetlovlasá kučeravá hriva.

„Pekné poludnie, hľadám pána Ophofa,“ povedala.

Možno som ústa nechal otvorené až pridlho.

„Zaskakujem za pána Schultza, dočasne vyradeného po menšom vyhorení,“ dodala na vysvetlenie.

Odpovedal som niečo ako: „Nuž, doprajme pánovi Schulzovi príjemné uzdravenie.“ Nebola to nijako ohurujúca uvítacia veta, no Ester sa pri nej naširoko usmiala.

Ani pokračovanie nebolo zvlášť skvelé. „Už dvanásť rokov kšeftujem s papiermi – toaletnými, no ešte nikdy mi pred písacím stolom nestála taká pekná žena od automatov.“

„To určite hovoríte každej žene od automatov,“ povedala Ester s leskom v očiach vyrážajúcim dych.

Nasledujúce mesiace som každých niekoľko týždňov objednával jeden alebo dva automaty na papier, zatiaľ čo predtým som ich objednal štyridsať naraz. Takto som mal odrazu prijateľný dôvod Ester zavolať.

„Pri porovnávaní objednávkového listu som si všimla, že odkedy je pán Schulz chorý, prehodnotil si stratégiu nákupu,“ poznamenala a v telefónnom slúchadle som priam cítil, ako sa pri tom ironicky uškŕňa.

„Kráľovná automatov si skrátka zaslúži iný prístup než prepracovaný pán Schulz.“

Na linke sme viseli dobrú štvrtúhodinu. Všimol som si, že kolega Berend môj rozhovor napäto sleduje. Uvedomil som si, že sme ne-skrývane flirtovali.

„Arthur, v ponuke mám nový držiak na toaletný papier. Nemala by som sa niekedy zastaviť, aby som ti ho predviedla?“ opýtala sa Ester. Navrhol som, aby sa zoznámene s držiakom uskutočnilo v reštaurácii. Ester to považovala za dobrý nápad.

Keď som zavesil, Berend zahíkal: „Dobrá ženská, čo?“

Asi rok sme spolu chodievali do reštaurácií, do kina, na pláž a nakoniec i do posteľe. Bol to raj. Bol som totálne vykoľajený. Ester tiež, ibaže ona sa spamätala ako prvá. Dobrý manžel a tri malé deti, dvoj-, štvor- a sedemročné, prevažovali strelku váh z opačnej strany. Nemo-hol som jej zazlievať, že sa rozhodla pre nich. Nechala sa vtiahnuť do prudkého víru zamilovanosti, no skutočnosť ju z neho vždy vytrhla.

„Nedokážem niekoho milovať natolko, aby som kvôli nemu ne-chala v štiche tri deti.“

Takmer pred desiatimi rokmi sme sa rozlúčili. Už nechcela, aby sme sa stretávali, v každom prípade na dlhý čas.

„Môžem ti o desať rokov zavolať?“ opýtal som sa vtedy. Napriek všetkému som to myslel smrteľne vážne.

Prikývla a pohladila ma dľaňou po líci.

Pár sekúnd sme bez pohnutia stáli oproti sebe. Potom ma rýchlo pobožkala na pery, otočila sa a odišla.

Hľadel som za ňou a dúfal, že sa ešte jedinký raz obzrie. Neurobi-la tak. Zdalo sa mi však, že si rukou pretrela oči.

Ešte dvadsaťjeden dní a desať rokov je preč.

V aute mám čas premýšľať. Napríklad nad samovraždou. Nie, nemierim svoje ambície tým smerom. Myšlienky smerujem k ľuďom, ktorí tak urobili z presvedčenia, že život im už nemá čo ponúknuť. Spisovateľ Joost Zwagerman či herec Antonie Kamerling, ale podobných príkladov je isto viac. Obdiv, peniaze, zdravie, krásne ženy, naoko viac než dostatok dôvodov na to, aby človek chcel zostarnúť, a predsa ich strhla smrť. Kdesi v hlavách sa im usalašilo zopár drobulinkých, poblúdených transmitterov, ktoré sa postarali o to, aby boli namiesto šťastia a spokojnosti zúfalo nešťastní, nech robili čokoľvek. Smola. Hlúpe, však?

Z času na čas mám po krk života, ktorý viem, no nie života vo všeobecnosti. Mám dosť Breukelenu i Purmerendu, dosť toaletného papiera i radového domčeka na pokojnom predmestí. Snívam o New Yorku a Toskánsku, ale o mesiac musím ísť na štvordňový cyklistický výlet po severnom Holandsku. Afra by bola rada, keby sme bicyklovali v rovnakých dresoch, aby sme vyzerali „športovo“. Na riadidlách má držiak na mapy. Niekedy sa pristihnem pri tom, že sa pokúšam bicyklovať v čo najväčšom odstupe od nej, aby to vyzeralo tak, že k nej nepatrím.

Nie je to jej chyba. Nie je to jej chyba. Nie je to jej chyba. Musím si to opakovať stále dookola. Je taká, aká je. A ja som slaboch, ktorý nie je tým, kým by chcel byť.

Golfové ihrisko v Purmerende je pomerne drahé. Hoci mi na peniazoch veľmi nezáleží, pri golfových ihriskách vo všeobecnosti platí: čím drahšie, tým snobskejšie. V prípade Purmerendu to

znamená zbytočne veľkú, nevkusne zariadenú budovu „klubu“, v ktorej ľuďom servírujú ciabattu s tuniakovým carpacciom, rukolou a hľuzovkovou majonézou za jedenásť eur a sedemdesiatpäť centov. Osobne mám radšej kantíny, v ktorých ponúkajú žemľu s kroketou za dva a pol eura. V Purmerende to nazývajú rezort, čo znamená, že človek si musí dať dobrý pozor, aby ho úplne neoškľbali. Súčasťou areálu je aj konferenčné centrum pre samozvaných podnikateľov. Preto golf hráme radšej tam, kde na parkovisku nestoja drahé autá a kde sa ľudia nepovyšujú nad obyčajných smrteľníkov. Väčšinu piatkov trávime napríklad v Amsterdame Sever. Ak je tam však plno, sme nútení presunúť sa do Purmerendu.

Keď Stijn odpáli loptičku do vody, povie: „To je smola.“ Ak to isté urobí Joost, zaznie rásne: „Doboha!“ Wouter v takom prípade zhúkne doriti, ja iba zavrčím. Takto má každý svoj vlastný štýl.

Naše rozhovory sa točia okolo golfu, žien, práce, peňazí a najnovších správ. Joost a Wouter sú svorne presvedčení o tom, že svet by bol o čosi lepší, keby sa riadil ich radami. Na každý problém majú riešenie. Stijnov postoj je miernejší, preto akosi, slušne povedané, zaniká pod hlasným krikľúnstvom Joosta a Wouteru. Ja sa nachádzam kdesi medzi oboma štýlmi.

Joost včera rozprával o tom, že si v Taliansku kúpi domček. V Toskánsku, aby som bol presný. A srdečne nám ponúkol, že tam môžeme pokojne kedykoľvek zájsť. Tým „nás“ myslel Wouter a mňa. Joost s tým začal, až keď bol Stijn už preč.

„Jeden môj klient sa chce toho domčeka zbaviť, pretože najbližšie roky ho nebude môcť využívať. Akurát mu naporili osem rokov. Tú vilku môžem získať za veľmi dobrú cenu.“

„Nie je to riskantné, prevziať dom od kriminálnika?“ opýtal som sa.

„Nie, má to dobre premyslené“, vysvetlil Joost. Dom bol ešte stále napísaný na nejakého Taliana, od ktorého ho kúpi. Ten istý

Talian sa za menší poplatok postará o jeho údržbu a dá naň pozor. Nikto si to ani nevšimne.

„A kto všetko o tom vie?“ opýtal sa Wouter.

„Nikto, len vy.“

„Ani tvoja žena?“

„Nie, tá zatiaľ nemusí nič vedieť. Stále by som tam s ňou musel chodiť, to si nechám na neskôr.“

„Mne sa tvoje pozvanie páči. Rád tam niekedy prídem. A veľmi rád i bez ženy. Bez toho, aby o tom niekto vedel.“ A bolo to vonku prv, než som si niečo uvedomil.

„*Be my guest*, milý priateľu,“ odpovedal Joost.

12

V poslednom čase pozerám, či nevidím číslo 1729. Dúfam, že ak sa niekde objaví, budem v príjemnej spoločnosti. Vtedy akože ne-dbalo utrúsim, že číslo 1729 je nevšedné. A ak sa ktosi opýta prečo, tak s čo najväčšou ľahkosťou odpoviem, že je to najmenšie číslo vyjadriteľné dvoma rôznymi spôsobmi, a to ako súčet dvoch tretích mocnín, konkrétne jednotky a dvanástky alebo deviatky a desiatky.

Ako keby som matematike rozumel...

Som taký zvedavý na všetky tie začudované pohľady. Škoda len, že pravdepodobnosť, že sa číslo 1729 niekde len tak zjaví, je veľmi malá. Hoci istá pravdepodobnosť tu je, veď čo sa babe chcelo, to sa babe snilo. Tento letopočet sa nachádza na priečeliach niekoľkých budov a Wikipédia udáva informáciu o vodnej píle, no inak sa mi na internete nepodarilo nájsť žiadne zaujímavé dejinné udalosti v tom roku.

To číslo mám z novin. V aute som sa nabífl'oval, prečo je to číslo nevšedné. Na čo všetko je taká dopravná zápcha dobrá... Napriek tomu som si kládol otázku, či nemám niečo lepšie na práci.

Už roky mi leží v hlave myšlienka, že využijem čas zabíjajúcim čakáním v kolóne áut rozumne a naučím sa cudzí jazyk. Nie len taký obyčajný, ale nejaký ťažký, ako napríklad ruštinu, čínštinu alebo japončinu. Jazyk, ktorým by som mohol pomachrovať. Tak ako z väčšiny mojich plánov, ani z tohto nič nebolo. Dlhý čas mi to ani veľmi neprekážalo, no budúcnosť sa mi každým dňom skrakuje a čím ďalej, tým viac si leziem na nervy. Moja úbohá nerozhodnosť a ten večný prístup k životu à la kašli na to ma začína zhrýzať. „Kašli na to“ je červenou nitou môjho života. Ak chcem ešte niekedy v živote stihnúť niečo, čo sa aspoň trochu podobá na búrlivosť vo veľkom štýle, tak je najvyšší čas, aby som s tým začal.

13

Myšlienka na Joostovu taliansku vilku ma vôbec neopúšťa. Joost mi na svojom telefóne ukázal niekoľko fotiek. Žiarivo biely domček na kopci s peknou záhradou s viničom a dokonca i s bazénikom sa nachádza mierne za dedinou, neďaleko mestečka Volterra s malebnými reštauráciami, krčmičkami a obchodíkmi. Človek tam nájde vytúžený pokoj, no ani za spoločnosťou to nemá ďaleko.

Afry som sa čo najnenútenejšie opýtal, či by sa jej chcelo ísť budúce leto do Talianska. Nie, to by sa jej teda nechcelo. Prílišné teplo, nezrozumiteľný jazyk a špagety každý deň nie sú nič pre ňu. A prečože sa pýtam?

„Len tak.“

„Ty nikdy nerobíš nič len tak.“

„Nuž, tentoraz áno, len tak.“

„To určite...“

„To určite!“ je jej oblúbený záver našich rozhovorov.